

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Projectnaam
Aftapbaarheid OTT-diensten

Ons kenmerk
3251441

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 11 maart 2021
Onderwerp Aftapbaarheid OTT-diensten

Graag informeer ik u over het onderzoek naar de mogelijke aftapverplichting voor Over The Top-communicatiediensten (OTT). Deze veelgebruikte OTT-communicatiediensten kennen op dit moment geen aftapverplichting en zijn daarmee niet aftapbaar voor opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze verplichting zou betekenen dat OTT-diensten dezelfde inrichtings- en medewerkingsverplichtingen krijgen als telecommunicatiediensten.

Interceptie is een belangrijke bevoegdheid in de opsporing van zware en of ernstige criminaliteit en de bescherming van de nationale veiligheid. De interceptiebevoegdheid is omkleed met de nodige rechtsstatelijke voorwaarden en waarborgen. Bijvoorbeeld de toetsing vooraf door de rechter-commissaris. Dergelijke eisen zouden ook gaan gelden voor OTT-communicatiediensten. Zoals reeds beschreven in het kabinetsstandpunt inzake encryptie uit 2016 spelen in deze discussie verschillende zwaarwegende belangen een rol: er is de noodzaak van cybersecurity, maar evenzeer de bescherming van fundamentele rechten van privacy en het communicatiegeheim, en daarnaast zijn er ook de belangen van opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten.¹

We moeten een oplossing vinden die de bovengenoemde belangen tegelijkertijd waarborgt alsook in evenwicht brengt.² In dat kader laat het kabinet zich, bijvoorbeeld via technische briefings, informeren over mogelijke voor- en nadelen van een oplossing. Hierover is recent berichtgeving verschenen waarin door verschillende maatschappelijke organisaties, bedrijven en wetenschappers, werd gewaarschuwd voor mogelijk vergaande gevolgen van dit onderzoek voor de sterkte van end-to-end versleuteling en de gevolgen voor het eerder genoemd kabinetsstandpunt inzake encryptie. Een deel van deze zorgen hield in dat de wens zou bestaan om encryptie ernstig aan te tasten of zelfs onmogelijk te maken. Om mogelijke misverstanden te voorkomen over ons onderzoek ben ik voornemens om nog deze maand in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van de organisaties die hun zorgen hebben geuit. Zoals gemeld in eerdere Kamervragen van het lid Verhoeven (D66) streef ik naar oplossingen binnen de kaders van het kabinetsstandpunt die recht doen aan de belangen van de opsporing en de nationale veiligheid.³

¹ Kamerstukken 2015/2016, 26643, nr. 383

² Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nrs. 758 en 1095. TK Kamerstukken 2020-2021, 26 643, nr. 729

³ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nrs. 758 en 1095

Het kabinet geeft zorgvuldig vorm aan het onderzoek naar een aftapverplichting voor OTT-communicatiediensten. Ik benadruk dat door dit demissionaire kabinet geen onomkeerbare stappen worden gezet. Hierbij verwijs ik ook naar de raadsverklaring die in december door de JBZ-Raad is aangenomen waarin de Europese Commissie wordt opgeroepen te zoeken naar proportionele technische oplossingen voor de rechtmatige toegang tot versleuteld bewijs.⁴ De zorgvuldige benadering komt ook terug in deze inventarisatie die samen met het bedrijfsleven en de wetenschap wordt vormgegeven.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Criminaliteit en Veiligheid

Datum

11 maart 2021

Ons kenmerk

3251441

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

---

⁴ TK Kamerstukken 2020-2021, 26 643, nr. 729;